

VEU CATALANA

LLIBRE DE LA UNIVERSITAT DE PARIS-SORBONNE PARIS VI JUSTICIA SOCIAL * FEDERACIO EUROPEA

Any III

Mèxic, D. F., 15 Novembre / 15 Desembre 1960

Núms. 29 / 30

Ni autoritat ni representació

El problema plantejat pels que s'han apropiat el nom de les Institucions de la Catalunya autònoma, a l'Exili, ha estat resolt, d'una manera clara i terminant, pels catalans de l'Interior: no els reconeixen autoritat ni representació de cap mena.

Cartes rebudes de Catalunya i informacions verbals d'amics que han tingut l'avinentesa de conversar llargament amb altres amics de l'interior, significats entre els més actius de la democràcia catalana, ens diuen dels acords presos d'una manera unànime. Diuen que seria perdonable la malifeta si després de tants anys de tenir als catalans de l'interior i als propis amics polítics totalment abandonats, els que es titulen representants del nostre poble, rectificuessin aquell greu error, inspirat per un egoisme desenfrenat, i acudissin a servir la nostra causa sense afanys de profit personal i d'ostentació de vells i caducats títols, per a treballar, tots a la una, contra l'enemic. Però, tal com s'han comportat els aludits i els que els segueixen, sense pensar en la responsabilitat que comparteixen davant del nostre poble, cal donar-los civilment per morts.

Si afegim a les pretensions de comandament i de direcció única i entrem a parlar dels procediments dels més destacats del grup, veurem que la pitjor política, que és la de les males arts i del joc brut, és l'única que practiquen. Perquè s'ha sabut del cert que alguns dels noms que han fet servir per a la maniobra han estat utilitzats sense el consentiment dels interessats, com passa amb Carles Pi i Sunyer i Josep Andreu i Abelló. El primer, que mai no ha autoritzat de posar el seu nom en cap document del grup de dissidents partidistes; el

EL Boletín Oficial del Estado va publicar a Madrid, el dia 26 de setembre darrer, un Decret de la presidència del govern «de facto», que, a l'estil d'una nova llei de jurisdiccions, posa sota la competència dels tribunals militars tots els acusats de delictes contra la seguretat de l'Estat, amb una configuració amplíssima, que, de fet, converteix en delinqüents a la majoria dels seus habitants.

El nou decret, com a mostra, comença dient que seran considerats culpables de rebel·lió militar aquells que facin córrer notícies falses o tendencioses amb la finalitat de causar trastorns d'ordre públic interior, conflictes internacionals o desprestigi de l'Estat, les seves institucions, Govern, Exèrcit o autoritats; aquells qui de qualsevol forma s'uneixin, conspirin o prenguin part en reunions, conferències o manifestacions, amb els mateixos fins. Afegeix que podran tenir també el mateix caràcter les vagues, sabotatges i altres actes anàlegs, quan perseguixin un fi polític o causin greus trastorns a l'ordre públic.

Aquestes disposicions dràstiques inauguren una nova era de terror. Amb la seva amplitud d'interpretació el Decret que comentem permet d'aplicar el Codi Militar a qualsevol ciutadà sospitós de la més petita discrepància amb el règim.

No podem evitar la nostra indignació contra aquest nou atemptat a la llibertat i a la dignitat d'aquells que es veuen obligats a viure sota la fèrula franquista i per la cínica conculcació dels més elementals Drets Humans consignats a la Carta de l'Organització de les Nacions Unides que l'Estat franquista va prometre acatar quan va ésser acceptat com a membre.

L'actitud de l'Estat totalitari espanyol demostra un cert nerviosisme quan recorre a mesures extraordinàries per a controlar l'oposició. Els observadors internacionals no poden deixar d'adonar-se d'aquestes monstruositats.

¿Fins a quan les Democràcies Occidentals seguiran fent el joc a aquest règim que és la vergonya i l'oprobri dels països civilitzats?

segon, que fa deu anys que viu allunyat de tota activitat política. I si parlem del ciutadà Miquel Santaló, respectable pel seu estat de salut i pràcticament invàlid per a tota cosa, no té nom aprofitar el seu prestigi per a embolicar-lo en la maniobra.

Què en resta de la tal maniobra? A qui han enganyat els maniobrers?

La seva gran victòria ha estat aprofundir la discòrdia entre els catalans de l'interior i de l'exterior i posar en males mans el nom de la Generalitat que, en la història de la nostra lluita nacional, va tenir un prestigi en l'antigor i l'ha tingut en el nostre temps en mans de Francesc Macià i de Lluís Companys, i també de Josep Irla.

La necessitat de conquistar adhesions personals, vinguin d'on vinguin, ha fet també que el màxim representant dels aprofitadors hagi acudit a cercar contactes i recolzament entre els elements comunistes i entre els polítics forasters anomenats demòcrates però enemics de les nostres llibertats.

I les conseqüències d'aquests contactes, inspirats per l'ambició personal, ha fet caure sota la llei francesa el nom de «La Humanitat», periòdic català i demòcrata de prestigi a casa nostra i durant uns anys de l'exili.

PIUS ARIAS I MAYOL

Ciutat de Mèxic

COL·LABOREN EN AQUEST NUMERO: PIUS ARIAS I MAYOL, JOSEP MARIA BASTISTA I ROCA, VÍCTOR CASTELLS, MIQUEL FERRER, MARY NOGUERA, ABELARD TONA I NADALMAI.

FEDERACIO I CONFEDERACIO

I

Les solucions que el federalisme, el regionalisme o el tradicionalisme han previst pels problemes nacionals peninsulars, tenen de comú, malgrat els distanciaments ideològics, l'objectiu d'estructurar la Península sobre la base de les regions històriques, entitats derivades dels reialmes i altres demarcacions medievals. De les tres tendències polítiques que acabem d'esmentar, la més conseqüent, doncs, ha estat la tradicionalista, puix que regionalistes i federals, pesi a les seves perspectives renovadores o progressistes, han hagut de pouar en la tradició. En aquest aspecte, és oportú de recordar, sense oblidar les teories de Juan Vázquez de Mella, els discursos de Victor Pradera al Parlament espanyol, en els quals preconitzava, amb evident infantisme, que el rei d'Espanya prengués els vells títols de rei d'Aragó, rei de Castella, comte de Barcelona, etc., per tal de restaurar una suposada harmonia nacional que mai no ha existit. Ningú, és clar, no va fer cas d'una tal panacea. I, no obstant això, les altres tendències que han cercat solucions institucionals en el *regionalisme espanyol*, no les han formulat pas menys simplistes i anacròniques. En veritat solament han vorejat els problemes que ofereix el complex dels pobles de la Península, sense atrevir-se a profunditzar-los, en la majoria dels casos per por de soscavar els fonaments de l'Estat espanyol. Tanmateix, no cal pas ser un profund observador per adonar-se que les regions que l'integren no tenen una idèntica correlació d'afinitats lingüístiques, psicològiques i culturals. Un valencià i un basc, un gal·lec i un català, un balear i un extremeño queden plaçats en plans molt més distants que no ho són els catalans, valencians i balears; els navarresos i bascos; els portuguesos i gal·lecs... Fets d'aquesta natura posen de manifest, que entre la idea d'unitat que suggereix la figura geogràfica peninsular i cada una de les diverses divisions *regionals espanyoles*, existeixen unes comunitats superiors, perfectament definides, les quals són veritables nacions.

Acceptada aquesta premissa, podrem distingir dues categories d'entitats: les nacionals i les regionals, i haurem de pensar en uns ordenaments institucionals adequats a cada un dels graus de diferenciació i d'afinitat que planegen respectivament. El sistema federal, a la manera de Pi i Margall, serà perfectament aplicable a les entitats regionals, nacionalment afins. La nació dels catalans del Principat, País Valencià i Illes podrà estructurar-se, en l'ordre intern, federativament, a imatge de les repúbliques americanes: EE.UU., Mèxic, Brasil, etc., puix que els Estats d'aquestes repúbliques són —com València, les Illes i el Principat—, regions d'una mateixa nació. Però la nostra Nació —que com tota nació aspira a la seva independència—, després d'haver-la assolida, podria decantar-se, per sobirana voluntat, a establir uns nexes solidaris amb les altres nacions d'Ibèria. En una tal contingència, caldria cercar els vincles més lleus d'una confederació, pactada entre les parts interessades i en un pla d'igualtat.

II

Bé sabem que el comú de la gent no sol fer cap distinció entre federació i confederació. La qual cosa no vol pas dir que caigui en un greu error semàntic; simplement significa que no ha captat les accepcions innovadores de les modernes teories polítiques. Ambdós termes, en efecte, deriven de la mateixa veu, *foedus*, la qual ha simbolitzat la idea de

pacte o aliança. Amb aquest significat, indistintament, s'empraren en l'antiguitat i en l'Edat Mitjana. Les ciutats es confederaven o federaven contra la noblesa; aquesta, sola o conjuntament amb aquelles, contra un monarca, com en la guerra de les Comunitats de Castella. A finals del s. XIIIè, d'una aliança defensiva en va néixer la Confederació Helvètica que, en fer-se estable, sentà un precedent just-constitucionalista. Molt més tard, al s. XVIIIè, les colònies angleses de l'Amèrica del Nord es confederaren contra la metròpolis, i, consumada la independència, acabaren per integrar-se en els Estats Units, donant-se una constitució federal que havia de definir el sistema: una unió permanent d'estats sobirans. I, successivament, la majoria de les repúbliques americanes es constituïran a la seva imatge i semblança orgànica. Al llarg del s. XIXè, es teoritzà extensament sobre matèria federal i alguns, com Proudhon, saltant els llindars polítics, pensen en un federalisme econòmic-social. Tals són els lineaments, sumàriament esbossats, d'un procés històric que, partint de les antigues confederacions circumstancials, es concreta en un sistema institucional federatiu, mentre l'antic significat esdevé arcaic i és desplaçat per les veus aliança, entesa o lliga, que li havien estat sinònimes. No obstant això, la primitiva confederació, que solia dissoldre's o es presenta com un trànsit al federalisme, tendirà a emanar, d'una manera vacil·lant, a causa de la seva natura subtil, un altre sistema de vinculacions: el confederal. D'aquesta manera, sotmetent-se a la realitat creada pels fets espontanis, la moderna terminologia política ha hagut d'acceptar i concretar una distinta accepció per a dos termes que havien estat equivalents, prenent per base discriminativa el factor independència.

Es característica de la federació que els Estats, en associar-se, cedeixin una gran part de la seva sobirania a un supra-estat. Aquest rep totes les funcions eminentment estatals: exèrcit i relacions exteriors, és a dir, esdevé l'àrbitre de la guerra i de la pau. En l'ordre intern, cura de tot allò que és d'interès comú: moneda, comerç exterior i duanes, comunicacions, marina i ports, etc. El sistema, doncs, es defineix per l'existència d'un supra-estat, el qual sol prendre el nom, per antonomàsia, de Federació, i es precisa en uns poders —legislatiu, executiu i judicial— amb autoritat —la que atorga la Constitució— damunt tots els Estats federats. Les atribucions del supra-estat són susceptibles d'unes facultats i autoritat més o menys àmplies, a l'extrem que els atributs dels Estats poden quedar reduïts a formalitats simbòliques de sobirania. Del Labrador a la Terra del Foc s'hi poden trobar les variacions més torbadores sobre un tema que, teòricament, sembla ser el mateix. En els països de consciència ciutadana viva, hi fluctuen dues opinions oposades; l'una és partidària d'augmentar les facultats de la Federació, l'altra de conservar el màxim possible de les sobiranies locals. Encarnant aquesta oposició, van néixer i han fet política, respectivament, els partits Republicà i Demòcrata dels EE.UU., de portes en fora tan desconcertants.

La distintiva de la Confederació, en canvi, és que els Estats que la pacten es reservin una independència absoluta, raó per la qual no es donen un supra-estat. Quan, per evolució, aquest apareix, s'inicia el trànsit de la confederació a la federació. Tal ha estat el procés seguit per Suïssa, els EE. UU. i Alemanya. La Confederació Germànica, signada el 1815, a rel del tractat de Viena, va ser, en el seu temps, l'arquetipus del confederalisme. Els estats que havien entrat a la convenença, enviaven plenipotenciaris a una assem-

blea general —la Dieta de Francfort—, la qual es reunia periòdicament, sota la presidència d'Àustria, pera tractar-hi els assumptes d'interès comú que preveia l'Acta confederal. En la recessió, restava un consell permanent per a complimentar els acords de l'assemblea, però aquest organisme no tenia poder per obligar els Estats ni personalitat per a representar-los internacionalment. La guerra austro-prussiana del 1866 va tenir per desenllaç la retirada d'Àustria de la Confederació Germànica, la seva dissolució i l'aplegament dels Estats alemanys en la Confederació de l'Alemanya del Nord, sota l'hegemonia de Prússia. Es renunciava, dintre l'orientació de Bismark, a la *gran Alemanya* per la *petita Alemanya*, susceptible, al marge d'Àustria, de ser encarrilada vers la unitat nacional, l'autoritarisme i l'establiment d'un supra-estat. En efecte, el 18 de gener del 1871, durant el setge de París, Guillem de Prússia va ser proclamat, pels prínceps alemanys reunits a Versalles, emperador d'Alemanya. De la confederació inicial es passava a l'imperi federal.

L'arquetipus confederal és, a present, la Commonwealth.¹ I cal remarcar-la per la seva originalitat: si la confederació dels germànics va ser d'Estats, la major part regions d'una mateixa nació, la dels britànics és de nacions o almenys hi tendeix. La primera fressava el camí vers l'Imperi, la segona en descendeix i tracta d'establir una continuïtat de relacions solidàries entre les nacions independitzades que l'havien integrat. Aquesta diferència de natura, observada a través de les realitats nacionals de la Península ibèrica, és summament interessant i al·lisonadora en les seves realitzacions. La Commonwealth no té constitució escrita ni és dirigida per cap organisme de tipus estatal; l'únic nexa entre les parts és la Conferència Imperial, una assemblea de caràcter difús. Absència d'Estat, no autoritat i igualtat entre els membres associats, tal és la característica de la Confederació britànica de Nacions.

III

Una llunyana preexistència de la Commonwealth va ser la nostra Corona d'Aragó, monument magne de l'institucionalisme medieval, desafortunadament truncat i arxivat. Cal que el valorem i que, sota el seu símbol, pensem i fem pensar en una possible reestructuració peninsular de tipus confederal. La trajectòria unitària i centralista —reialme de Lleó, Corona de Castella i Estat espanyol—, després de l'assaig nacionalista imperial, ja no li queda on desembocar. Aviat haurà cremat totes les etapes. En canvi, el geni justitucionalista que modelà la Corona d'Aragó, per llarg temps somort, rediviu en la nostra Nació. Ja glatia, per contradictori que d'antuvi pugui semblar, tant en el carlisme retrògrad com en el federalisme liberal o llibertari, i adquirir consciència a través dels moviments regionalista, autonomista i independentista. Per ells parlava el geni de Catalunya. I demà, trempat en la present adversitat, serà un dels pocs valors que encara es podran dreçar dintre l'àmbit de l'Estat espanyol.

S'apropa la gran hora històrica de Catalunya, i cal que en tinguem consciència, per a no deixar-la passar sense que hagi donat fruit. Per llavors, la nostra gent hauria d'haver trencat la clofolla casolana que embolcalla els ideals nacionals. Es precis que escolleixi els camins dels alts designis, amb un pensament d'integració nacional i amb uns objectius polítics de cara a la Península, sense oblidar mai que aquesta no ho és pas tot en l'ample món. En el pla peninsular, la política catalana ja té una positura adquirida, enfrontada al centralisme unitària i a l'autoritaris-

me. Representativament, és l'avançada de la llibertat dels pobles i dels homes. Però cal que el nostre poble s'adoni del lloc elevat que ocupa i que l'obliga a una gran amplitud de mires. S'han d'arrancar prejudicis i recels de tipus provincialista, vanes competències erudites que ja han perdut significat i que ens impedeixen de guanyar-nos l'estima de pobles que, com l'aragonès, històricament ens eren solidaris. És més, ens cal reconstituïr aquella antiga solidaritat, aquella solidaritat que va fer de catalans i aragonesos una potència. Així, sota el símbol de la gloriosa Corona d'Aragó i de la seva tradició d'independència i de nexes solidaris, podríem enfrontar-nos a l'Estat espanyol i al seu aparell repressiu, no pas des d'un baluard —recordi's que vam ser el baluard de la República— sinó des d'una fortalesa.

IV

Teòricament, la Confederació d'Ibèria hauria de ser pactada per les nacions peninsulars amb igualtat de personalitat, però en la pràctica s'hauran de vèncer molts d'esculls abans d'arribar a port. L'objectiu ideal seria una associació a la manera de la Commonwealth. No oblidem, però, que aquesta s'ha format i ha adquirit la seva actual maduresa en un llarg procés, sota el símbol de la Corona i al marge de teories, pragmàticament. I que el seu cicle no és pas clos. D'una manera també realista, les nacions peninsulars, l'objecte final de les quals és la independència, l'hauran d'adquirir per estadis, com una conseqüència de l'acció progressiva per a la reestructuració política de la Península sobre una base confederal. Però siguin quins siguin els viaranyes que s'hagin de recórrer, la primera cosa que caldrà resoldre serà l'establiment d'una unitat d'acció política entre les regions de cada una de les nacions i la confederació d'aquestes en vistes a una actuació conjunta. La primera clàusula planteja un problema als catalans: la integració política nacional: la federació dels partits i organitzacions del Principat, País Valencià i Illes, sense oblidar els necessaris contactes a establir amb Aragó. Els bascos i navarresos, per cert, es troben en una situació semblant. El cas dels gallecs i portuguesos, en canvi, és molt més complex, tal com ho és pels catalans la integració del Rosselló i Comtats. Seguidament, caldrà preparar les condicions per a procedir a la federació de les regions d'una mateixa nació; aquelles federacions que amb cautela prohibí la Constitució de la República. Vençudes aquestes primeres etapes, i no serà pas cosa fàcil d'aconseguir, les nacions peninsulars hauran adquirit un pes decisiu i es podrà projectar la Confederació d'Ibèria.²

A. TONA I NADALMAI

¹ Estructuralment, la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques és una Unió de tipus federatiu, no pas una associació confederal de nacions. En la pràctica, però, és un imperi unitària i ferriament centralitzat a través de la dictadura exercida pel Partit Comunista, un i indiciu. En conseqüència, malgrat les campanyes demagògiques contra l'imperialisme britànic, l'assaig soviètic queda en extrem al dessor de la Commonwealth.

² Vaig tractar, per primera vegada, el present tema de «Federació i Confederació» en la revista *Enllà* (Mèxic, novembre-desembre del 1944). En un excés de pragmatisme, aplicat a la Península, vaig arribar a l'extrem de definir «el sistema confederal» com una categoria de «descentralització» de minva del poder omnimode dels grans Estats. Evidentment aquella definició era especiosa: en puritat no és pas la que escau al concepte de confederació. Tanmateix, malgrat la violència que deixo anotada i l'haver deixat insuficientment explicada la diferenciació entre federació i confederació, encara considero ben orientat aquell esbós. Les realitats dels pobles peninsulars s'han de sobreposar a les definicions, teories i imitacions per tal de trobar unes formes d'associació derivades de la seva originalitat. «Dintre d'Ibèria —deia— cal distingir dues categories de problemes: els nacionals i els regionals, i cal, també, cercar-los dues categories de solucions: confederació de nacions i federació de regions d'una mateixa nació. Aquest és el punt al qual ens hem d'aferrar.

EL COMERÇ DE CATALUNYA AMB AMERICA

LA iniciativa privada de Catalunya lluita constantment contra els obstacles que li posen des de Madrid. La indústria i el comerç cerquen la manera de defensar llurs interessos individuals i col·lectius. I, sense voler, fan política catalanista enfront del règim totalitari espanyol.

Perquè després de carregar-se de paciència i de redactar informes i comunicacions sobre els problemes del moment que reclamen amb urgència una solució oficial; després de contestar totes les enquestes governamentals que es fan amb el deliberat propòsit de deixar de banda les respostes que no s'avinguin amb les intencions franquistes; quan s'han cansat de fer gestions a les bones, veient que és perdre el temps i no gosant plantar cara a Madrid, cerquen la manera d'obrir-se pas pel seu propi esforç i sorgeixen les iniciatives encaminades a resoldre els problemes d'una manera directa, amb el consentiment de l'Estat o al marge dels organismes oficials espanyols, si aquests persisteixen en no fer cas de les iniciatives catalanes sobre el necessari redreçament econòmic del país.

Molt sovint, però, pressionat l'Estat espanyol per la iniciativa catalana i veient el perill de certs projectes de tipus estrictament privat, es decideix a fer veure que es preocupa del problema, reclama la realització del projecte que declara d'interès general i ofega la iniciativa submergint-la en la paperassa burocràtica inspirada per la tradicional política anticatalana.

Aquesta tàctica franquista s'ha vist clara amb motiu del Pla de Reorganització de la Indústria Tèxtil Cotonera. Així que els fabricants de Catalunya es van cansar de fer informes i de donar estadístiques sobre la crisi del ram, els perills del mercat comú europeu i van sentir el ministre Ullastres declarar públicament que la indústria tèxtil estava condemnada a desaparèixer perquè no podia competir amb la matèria prima a Catalunya mateix, van elaborar el seu Pla i van pensar realitzar-lo al marge de l'Estat i de la banca oficial espanyola. Tot ho resoldrien a Catalunya.

Però oblidaven que el sistema franquista de rigorós control estatal no els ho permetria, i que, a fi de comptes, el govern de Franco agafaria el Pla de la indústria tèxtil catalana i el convertiria en un pla espanyol pagant els catalans.

Ara ha tocat el torn als comerciants. La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona i la Societat Econòmica barcelonina d'Amics del País s'han cansat de fer proposicions a Madrid per a donar sortida a la producció catalana i fomentar l'intercanvi comercial amb l'exterior. Fins que, desenganyats de la capacitat i de la bona fe de ministres i alts funcionaris servidors del franquisme, s'han decidit a promoure el diàleg directament utilitzant la tribuna d'una entitat gens sospitosa de catalanisme com és la filial barcelonina de l'Institut d'Estudis Hispànics, la direcció general del qual radica a Madrid. I a Barcelona han estat organitzades les Primeres Converses Comercials Iberoamericanes.

Felip Bertran i Güell, que a més a més d'exercir la presidència d'una sèrie d'organismes històrico-culturals de Catalunya i de presidir la Societat Econòmica d'Amics del País, presideix també l'Institut d'Estudis Hispànics de Barcelona, home gens sospitos de catalanisme, considerat com un franquista convençut i com un bon espanyol de Catalunya, ha estat l'home que ha donat la cara i ha deixat a segon terme la Cambra de Comerç que té com a president a Fèlix Escalles, més compromès políticament i econòmicament amb el règim.

El falangista Blas Piñar, l'actual director de la política imperialista espanyola anomenada de la *Hispanidad*, va assistir a la sessió inaugural de les Converses i va demostrar la profunda discrepància existent entre la concepció espanyola i la catalana respecte les relacions amb les repúbliques d'Amèrica. Mentre Blas Piñar va fer l'elogi dels tractats de doble nacionalitat que el franquisme ha vist limitats fins ara a Xile i Paraguai, Felip Bertran i Güell declarava que més que gestionar dobles nacionalitats calia

anar a instaurar una supranacionalitat que proporcionés veritables avantatges de caràcter general als ciutadans d'una i altra banda de l'Atlàntic, com per exemple, representaria un mercat comú hispanoamericà, ja que, avui per avui, no es pot pensar en l'admissió d'Espanya en el Mercat Comú europeu per mor del règim polític imperant.

Felip Bertran i Güell donava unes quantes dades, en el seu discurs inaugural de les Converses, on feia esment de les xifres, d'exportació i d'importació actuals amb les repúbliques americanes —47 milions de dòlars de vendes contra 92 milions de dòlars de compres— i deia que es podrien estalviar molts dòlars adquirint cotó i blat de moro a Mèxic; lubricants i combustibles a Veneçuela; carns a l'Argentina i Uruguai; tabac i cafè a Colòmbia, Brasil, Cuba, Guatemala i El Salvador, a canvi de productes manufacturats, paper de fumar, vins, productes químics i farmacèutics, conserves, utensilis domèstics, etc., etc. Si us hi fixeu bé veureu que la majoria dels productes que ofereix Bertran i Güell al mercat americà són especialment catalans. I amb aquest objectiu ha estat creada dintre el seu Institut una Oficina de Cooperació Comercial Iberoamericana.

Els comerciants latinoamericans que van assistir a les converses foren invitats per Bertran i Güell a visitar diversos centres industrials de Catalunya i Josep Maria Marcet, que fins fa poc ha estat alcalde de Sabadell, càrrec que ha exercit d'ençà de l'ocupació franquista del territori català, que és *Procurador en Cortes* i sempre ha estat considerat com un incondicional del règim, va intervenir pronunciant un discurs en representació de la indústria tèxtil catalana i va dir que l'amor al treball dels homes de Catalunya feia que, constantment, sorgissin noves empreses catalanes «i no pas gràcies a la protecció oficial sinó per l'esforç de cada dia i per la lluita persistent contra tota mena de dificultats».

¿Es possible que el comerç exterior
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

de Catalunya entri en una nova etapa de prosperitat al cap de vint anys de control nacional-sindicalista espanyol i d'entrebancs de tota mena? Creiem que van errats els Bertran i Güell i Marçet. Mentre Catalunya no disfruti de la plena llibertat de moviments no es podrà fer altra cosa que la viu-viu que és tant com vetllar un mort. L'expansió comercial catalana sempre toparà amb la mentalitat centralista espanyola si no es pot organitzar amb absoluta independència del control central de Madrid, tal com es va demostrar durant els primers temps de la nostra guerra amb la creació de la Direcció General de Comerç i la seva branca especial de comerç exterior dins el Departament d'Economia.

El problema és fonamentalment polític i des d'ara es pot preveure una nova maniobra franquista per a fer fracassar l'esforç dels representants màxims del comerç de Catalunya que,

com els industrials tèxtils ahir, intenten valer-se dels propis mitjans per a salvar una de les principals branques de la nostra economia.

Res no es podrà fer de positiu des de la secció catalana de l'*Instituto de Estudios Hispánicos*. El manteniment de l'organisme de Barcelona va a càrrec de l'Estat espanyol i tots els tràmits per al comerç exterior depenen de l'Estat espanyol. No hi ha res a fer. Ha fracassat la Cambra de Comerç i fracassarà l'Institut de Bertran i Güell.

Per això cal pensar en bastir una organització que a la Catalunya alliberada de demà pugui intensificar, sense intermediaris forasters, el comerç català amb Amèrica. I de cara a aquest futur, més o menys immediat, el Consell Nacional Català ha creat, modestament, una mena de Cambra Catalana de Comerç de l'Amèrica Llatina, que dirigeix el con-

seller Joan Carreres i Palet, antic col·laborador de la Direcció General de Comerç del temps de la nostra guerra i coneixedor dels mercats internacionals de la indústria tèxtil i del comerç del nostre país en general. El programa immediat és l'estudi de l'intercanvi actual de productes, l'elaboració d'un cens d'exportadors i importadors, la conquesta de nous mercats per a la producció catalana. I, des del punt de vista pràctic, de realització immediata, ja s'estan oferint productes catalans i demanant ofertes de productes latinoamericans per a l'intercanvi per tal d'experimentar els resultats en les circumstàncies actuals i preparar el terreny per a més àmplies activitats d'exportació i d'importació.

MIQUEL FERRER

Ciutat de Mèxic.

PRIMERA CONFERENCIA NACIONAL CATALANA (MEXIC, 1953)

DE LA DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

LA Conferència Nacional Catalana constitueix l'afirmació de l'esperit històricament humà i democràtic del nostre poble. I el concreta, per evitar desviacions de dreta o d'esquerra, declarant que la llibertat de l'home està per damunt de tots els objectius i tàctiques. Per tant, el moviment democràtic nacional que s'inicia s'oposarà, per tots els mitjans, a les tendències totalitàries, descarnades o dissimulades, que pretenguin vexar, moralment o físicament, la persona humana. La llibertat de consciència, de pràctiques religioses, d'exposició del pensament, d'associació i de reunió són drets inalienables. Tanmateix, al costat d'aquests drets cívics, no podem oblidar que l'home té un altre dret: el dret a una vida feliç i digna. Caldrà, doncs, reorganitzar la nostra societat per tal d'assegurar aquesta felicitat a la infància; fer-la extensiva a la joventut, encoratjant-la en les seves iniciatives i vocacions i sincronitzant el deure del treball amb les naturals inclinacions a l'estudi i a

l'esplai; caldrà recompensar el treball amb un nivell elevat i deixar garantida una vellesa sense misèries.

DE LA DECLARACIÓ POLITICA

Tenint en consideració la tràgica situació creada per la bàrbara opressió de la nostra terra, opressió que ha fet milers de víctimes i que ha culminat amb l'assassinat de l'Honorable President Companys; en presència de les conxorxes que s'estan fent per tal de disfressar l'actual règim franquista amb altres aparences, el moviment de reivindicació nacional que neix d'aquesta Conferència, no solament s'esmerçarà a alliberar el nostre poble de la tirania actual, sinó que s'organitzarà per enfrontar-se a qualsevol altre règim, monàrquic o republicà espanyol, que s'oposi al dret, a la llibertat, la sobirania i la democràcia del nostre país.

La Conferència Nacional Catalana és partidària d'establir a Catalunya un règim transitori o constituent tan bon punt caigui l'actual dictadura franquista, per tal de poder decidir, lliurement, el nostre règim interior i

fixar les bases polítiques d'un possible nou règim peninsular que representi una veritable garantia per als drets i llibertats dels catalans, fins ara a mercè de l'afany dominador dels espanyols. Per a garantir els seus drets i el respecte degut a la voluntat catalana, la Conferència propugna la proclamació de la tercera República Catalana com a punt de partida per a la possible federació del Principat, del País Valencià i de les Illes i també com a condició indispensable i prèvia a qualsevol possible tipus d'organització confederal, lliurement pactada, entre les diverses nacionalitats que l'hagin d'integrar.

La Conferència Nacional Catalana acorda treballar intensament per tal de convèncer les potències occidentals que no hi haurà estabilitat ni continuïtat política a la Península Ibèrica sense el reconeixement als Països de Llengua Catalana del seu dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat nacional. Tota forma de règim unitari, encara que emani d'un plebiscit general espanyol, serà combatuda per la democràcia catalana.

DOCUMENTS DE L'INTERIOR DE CATALUNYA

1

PARLEN ELS MONARQUICS ANTIFRANQUISTES

LA Unió Española, de filiació monàrquica antifranquista, situada enfront del sector representat per Luca de Tena, de l'ABC, de Madrid, ha donat àmplia difusió a un manifest del qual donem uns quants fragments a continuació:

«Quan al cap de vint anys seguim orfes de vida política, els que creiem que ha arribat el moment que comencem a tenir-la perquè el país la necessita, tenim el deure de proclamar-ho així...»

Les bombes comunistes, anarquistes o d'agents provocadors, procedeixen, com és natural, de la vorera d'enfront a la que estem situats els espanyols que estem veritablement preocupats pel present i pel futur. Per això, els homes de la U. E. proclamem, una vegada més, el dret dels espanyols a tractar d'influir en la configuració del futur i la nostra ferma voluntat d'exercir-lo fins allà on puguem...

Perquè no es donin als fets que han motivat l'escrit que comentem (es refereixen al document signat pel clergat basc i adreçat als bisbes d'Euzkadi), la U. E., davant les possibles solucions de futur —una altra República, un General o la Monarquia—, ha optat resoltament per la darrera, encarnada per Don Juan de Borbón y Battenberg.

2

LA RESTAURACIO MONARQUICA I CATALUNYA

TORNA a agitar-se la idea d'una restauració de la monarquia a Espanya. Les raons de principi de la posició de Catalunya envers aquests projectes són prou clares i fermes.

Des del punt de vista constitucional, les Corts Catalanes del 1706 van excloure per sempre tots els Borbons de la successió a regnar a Catalunya. Des del punt de vista democràtic, l'esperit republicà del nostre poble, continuador de la tradició pactista i de llibertat, fou ben clarament expressat en totes les eleccions del 1931 al 1936, autèntica expressió de la voluntat popular. Des del punt de vista nacional, els catalans sempre hem hagut de defensar-nos de la política anticatalana dels Borbons. Des del punt de vista del progrés, l'esperit avançat dels catalans, aviat pel desenvolupament industrial, ha estat sempre en pugna amb l'estancament d'un poble gregari representat per una oligarquia de terratinents castellans i andalusos, el més ferm puntal de la monarquia. Des del punt de vista de l'ordre, no oblidem les revoltes constants del segle XIX sota la Monarquia, ni l'incendi de convents del 1835, ni la Setmana Tràgica (57 incendis a Barcelona), ni el miler d'obriers i patrons assassinats pels carrers barcelonins a l'època de Martínez Anido, precedent de l'estiu del 1936, després que la sublevació militar, que inicià la IV Guerra Civil Espanyola, va posar fi al període de pau i progrés sota el Govern català, durant el qual res no s'havia esdevingut a la nostra terra que justificués una lluita fratricida.

I si mirem al futur, la Monarquia no ens ha donat cap motiu per a creure que pugui representar un impuls dels ideals catalans ni dels democràtics, ni la represa de la marxa endavant que tan necessària és a Catalunya després de més de vint anys de retrocés en relació a Europa.

A finals de la segona Guerra Mundial la Monarquia semblava representar una alternativa democràtica al fran-

quisme. Adhuc llavors don Juan de Borbón va adoptar el títol de Comte de Barcelona per tal de congraciarse amb els catalans. Però si això fou un fet pel consell d'experts diplomàtics, ell, d'iniciativa personal, mai no ha donat cap mostra de simpatia envers Catalunya ni per la llibertat dels catalans. Però és pitjor continuar usant el títol de Comte de Barcelona i a l'enxems disposar-se a acceptar l'herència de Franco, el més acèrrim perseguidor dels catalans des de Felip Vè, el fundador de la dinastia dels Borbons, la nissaga que, tal com ha estat repetit sovint, ni oblida res ni aprèn res. En aquestes circumstàncies, titular-se Comte de Barcelona és una befa als nostres comtes catalans i a Catalunya.

Cal tenir un sentit de la realitat i una maduresa en el sentit polític. Si no ens fem cap il·lusió sobre la Monarquia és per l'experiència històrica, tot sovint ben tràgica, en la qual els catalans hem hagut d'escarmentar des de fa centúries i sobretot des de començaments del segle passat. Els infants que no tenen experiència poden repetidament caure en les mateixes errors, però és un atribut de la maduresa acumular experiències i evitar errors conegudes per a poder continuar la marxa endavant.

No critiquem ara la Monarquia per raons teòriques o doctrinals ni per creure que el règim sigui pitjor que d'altres. No som monàrquics ni ens fem cap il·lusió sobre una Monarquia continuadora del franquisme i això per dues raons: per l'experiència històrica acumulada per Catalunya des de Felip Vè i sobretot des de Ferran VIIè, i més encara sota Alfons XIIIè; i per raons pràctiques, per les realitats que envoltarien la restauració i el futur règim.

El que és fonamental d'un règim no és pas la seva forma externa sinó les forces socials i econòmiques que ell representa. Tots sabem d'una manera clara que les forces damunt les quals descansa el règim franquista són l'Església, l'Exèrcit i la noblesa i els terratinents castellans —sense oblidar alguns industrials i banquers bascos i catalans— i cal pensar que la Monarquia, hereva del franquisme, seria sense cap variació essencial el règim protector dels interessos d'aquestes mateixes forces en contra de totes les altres forces veritablement vives del país i especialment als pobles de la perifèria. No ens fem il·lusions: als catalans ens seria difícil d'exercir cap influència favorable a les nostres idees nacionals catalanes ni a favor de les nostres idees progressistes de tipus europeu dintre d'aquesta restauració, esclava de les velles forces reaccionàries espanyoles. No oblidem que l'any 1923 la Monarquia va inaugurar el règim de dictadura en què encara vivim perquè havia perdut el suport de l'opinió pública i de les joves energies que s'alçaven a Catalunya, el País Basc, a Galícia i a la perifèria mediterrània i àdhuc a Madrid i a la mateixa Castella. La Monarquia constitucional s'enderrocà perquè s'havien desfet els partits monàrquics i s'havien desintegrat perquè les velles forces econòmiques i socials que ells representaven havien perdut llur capacitat de direcció en un règim democràtic davant l'alçament de les forces noves. Es així com aquestes forces llançaren per la borda la Constitució l'any 1923 i finalment prescindiren de la Monarquia l'any 1936 a favor del franquisme, puix vegeren clarament que per a mantenir-se en llurs posicions de domini i de privilegi ja no podien comptar amb el suport del país i la Constitució, sinó amb la seva força.

Si Catalunya representa a la Península la idea europea occidental del progrés i de la civilització, com una extensió constant del major benestar al major nombre de persones, l'essència de la reacció espanyola cal cercar-la en un atavisme l'ideal del qual és petrificar la vida. Per això és que

tot el que sabem preveure per al futur és l'esforç d'un règim per a continuar immòbil en el poder contra les energies de la perifèria i l'esforç d'aquestes per a enderrocar la resclosa i tornar a l'intent de crear un país modern europeu. L'única alternativa per a evitar noves convulsions seria que la Monarquia abandonés la resclosa per a emprendre una política que canalitzés les vigoroses energies de la perifèria. Però això seria demanar massa als monàrquics espanyols.

Comprendriem que hi hagués catalans que propugnessin una monarquia democràtica amb prou força i flexibilitat per a reunir les diverses nacionalitats hispàniques en un règim de confederació com en el període de la Casa d'Àustria. Sota aquest règim confederal els catalans podriem recobrar el ple govern del nostre patrimoni material i espiritual i dirigir el futur del nostre poble segons el nostre esperit i voluntat vers els ideals de llibertat, de progrés, de modernitat i de millora social que han estat sempre les ambicions tradicionals de l'autèntic catalanisme. L'exemple d'aquest ampli sistema confederal per a una futura Comunitat Ibèrica de Nacions ens el dona avui la Comunitat Britànica dintre la qual països com la Índia i el Pakistan poden gaudir d'un règim republicà, mentre el conjunt es manté unit per la Corona.

Comprendriem, doncs, aquesta fórmula confederal de solució del problema de les nacionalitats hispàniques que permetés als catalans el reconeixement d'un sobirà com a lligam suprem que mantingués unida la Confederació mentre el poble català fos lliure de donar-se un règim republicà per a les seves institucions de govern dintre Catalunya. Es a dir, una República Catalana en una Monarquia Confederal Hispànica o Ibèrica en la qual cada Estat fos lliure de donar-se a l'interior el règim que volgués.

Comprendriem, diem, aquesta solució si l'admirable sentit polític dels britànics regnés a la nostra Península. No oblidem, però, que la Primera República espanyola va fracassar i que la Segona fou portada a la tragèdia i al desastre, i que les forces anomenades conservadores han desencadenat ja quatre guerres civils en el curs de 113 anys, causant més víctimes i més estralls al país que no pas les revolucions que han tingut lloc en el mateix període.

No hem de desconèixer que la divisió regna avui en el camp monàrquic i no solament entre carlins i juanistes, sinó entre aquests darrers mateixos: mentre uns pocs dels vells monàrquics voldrien una monarquia constitucional i democràtica, la majoria accepten i prefereixen mil vegades una monarquia dictatorial i franquista. No podem desconèixer que el pretendent no té cap personalitat política ni té cap mica de simpatia entre el poble. No podem tancar els ulls a la realitat i hem de saber que, fora d'alguns aristòcrates madrilenys, la Monarquia no té seguidors ni té cap prestigi per a promoure un moviment de simpatia en les masses, les quals, àdhuc en les regions castellanes que abans eren monàrquiques, han perdut el record de la Monarquia. I tots sabem que entre els rengles falangistes hi ha una oposició ferma a la restauració monàrquica i això anuncia unes batalles constants entre monàrquics i falangistes els quals només coincidiran en anar contra Catalunya.

Des de fa gairebé una centúria i mitja la història d'Espanya i de Catalunya es va repetint monòtonament. El que passa avui ja havia passat als nostres pares i als nostres avis. I ens cal aprofitar l'escarment per tal que la generació actual no torni a repetir els tràgics errors de la generació anterior. Que l'experiència dels nostres pares, adquirida amb sang, pugui ésser profitosa a les generacions d'avui.

CARTA AL NUNCI ANTONIUTTI

LA Delegació tarragonina de la Unió del Clergat Espanyol s'ha adreçat al Nunci Apostòlic, Monsenyor Antoniutti, per a protestar, respectuosament, de la seva intervenció en política al costat del règim totalitari del general Franco.

Heus ací uns fragments de la carta:

«Excel·lentíssim Senyor: Alarmats per les reaccions produïdes en l'opinió pública pels seus discursos, més propis d'un polític que d'un diplomàtic pontifici, que amb tota seguretat no hauran arribat al vostre coneixement, com passa sempre a les Jerarquies que actuen en les nacions on imperen règims similars a l'espanyol, anem a intentar d'informar-vos.

D'antuvi ha causat estupor que un diplomàtic es fiqui en els assumptes interns d'Espanya, tal com ve fent darremament S. E. Una intromissió semblant no té antecedents en l'actuació dels Nuncis a Espanya, la missió dels quals, i la principal, com la de tots els Ambaixadors, és fer de gestor i amable componedor en els afers de tràmit entre el Govern que representa i Espanya.

En un moment en què hi ha entaulat un veritable duel entre l'Estat espanyol i les altes Jerarquies de l'Església, i no per anècdotes accidentals sinó per les persistents accions abusives en la interpretació de principis fonamentals; quan els òrgans estatals ataquen l'Acció Catòlica, com ha passat durant els mesos de maig y juny darrers, en segrestar el manifest de les HOAC (Hermandades Obreras de Acció Catòlica) i es posen moltes als seus propagandistes i directius; quan la policia detén i maltracta els quadres d'Acció Catòlica i insulta públicament al Clergat i a les Associacions de la Joventut Catòlica; quan la premsa, àdhuc la catòlica, i la Ràdio Nacional sabotegen amb el més absolut silenci i el general escàndol el Congrés Mundial de la Premsa Catòlica de Santander, etc.; que el Representant de Sa Santedat a Espanya canti glòries a un tal règim i llenci acusacions de rebels als sacerdots que recorden les doctrines pontificies sobre el governament dels pobles, dissortadament silenciades pels que haurien de predicar-les, ha estat considerat com una monstruositat, que resta incorporada a la història...

¿No li diu res al Senyor Nunci el silenci de l'Excel·lentíssim Primat (Enric Pla i Deniel) i de la majoria dels Bisbes més responsables de les pròpies ovelles que S. E.?

Tingueu present, Senyor Nunci, que l'opinió ha pres bona nota de com han estat traspassades per V. E. les funcions que li són pròpies i no oblideu que és molt més fàcil traslladar un Nunci que no pas separar un Bisbe de la seva diòcesi. V. E., com a bon coneixedor de la història diplomàtica pontificia, sabrà molt bé com s'han produït aquests trasllats en tots els temps i a totes les nacions; i el cas es pot repetir al nostre país, avui o demà.

Lamentem haver d'informar-vos d'aquestes reaccions populars, tot besant el vostre anell.»

D'aquesta carta s'han tramès còpies a la Secretaria del Papa, a la Secretaria d'Estat del Vaticà, als Excel·lentíssims Cardenals i Bisbes d'Espanya, a les Jerarquies d'Acció Catòlica, etc., etc.

I des de l'exterior, diverses organitzacions catalanes han donat a conèixer aquest document als bisbes de tot Amèrica, a les entitats catòliques d'arreu del Continent, al Cos Diplomàtic i a les personalitats més destacades del catolicisme, sense oblidar les revistes i periòdics.

EL PAPER DELS ANOMENATS LIBERALS ESPANYOLS

ES perillós de fer afirmacions categòriques quan es tracta de jutjar les opinions alienes. Dic això perquè aquesta anàlisi podria ésser categòrica. Cal ésser just i un no ho pot ésser quan només fa un examen parcial d'un problema com en aquest cas.

Després d'aquest aclariment, ja podem anar al gra.

Què pensen de Catalunya?

La impressió general que hom treu del que la majoria dels anomenats liberals espanyols pensen de Catalunya, és que ni ens han entès ni ens entenen. Ara bé, una cosa és no poder entendre i l'altra no voler. En aquest cas, crec que realment es tracta de no voler-ho entendre, i això és més greu puix ells mateixos encerten quan diuen *querer es poder*.

Ara bé, quines són les causes per les quals no ens volen entendre? N'hi ha una de comú en tots ells: la por que Espanya, que Castella ha unificat —o almenys ha intentat d'unificar— amb les seves suors i el seu esperit imperialista, es divideixi i esdevingui una mena de taula d'escaics en la qual cada quadre, tan si és blanc com negre, jugui exactament el mateix paper, amb igualtat de poder en el govern de conjunt. Aquesta idea és totalment contrària a la seva mentalitat centralitzadora. Un es troba, per exemple, amb aquestes frases d'Ortega i Gasset: *Porque, no se le dé vueltas: España es una cosa hecha por Castilla, y hay razones para ir sospechando que, en general, sólo cabezas castellanas tienen órganos adecuados para percibir el gran problema de la España integral* (1). O bé aquestes altres d'Unamuno: *Pero si Castilla ha hecho la nación española, ésta ha ido españolizándose cada vez más, fundiendo más cada día la riqueza de su variedad de contenido interior, absorbiendo el espíritu castellano en otro superior a él: el español. No tienen otro sentido hondo los pruritos de regionalismo más vivaces cada día, pruritos que siente Castilla misma; son síntomas del proceso de españolización de España, son prodromos de la honda labor de unificación* (2).

De tots maneres, apart d'aquesta raó bàsica que al·leguen i és comú a gairebé tots els escriptors castellans, en cadascun d'ells en trobem una de característica que és millor examinar particularment. La ressenya incompleta que faig a continuació en reflexa alguns casos.

José Ortega Gasset

No sé si és massa atrevida o inexacta l'adjectiu «feixista» aplicat a l'esperit d'Ortega i Gasset. Ell mateix critica el feixisme en el seu llibre *España invertebrada*. Però, per altra banda, crec que si el feixisme ha tingut un teoritzador a Espanya, aquest ha estat Ortega i Gasset. Ledesma Ramos i José Antonio Primo de Rivera eren els seus deixebles. Ell mateix escriu: *lo que el pueblo piensa y dice —o sea la opinión pública— es siempre digno de respeto, pero casi nunca expresa los verdaderos sentimientos con una deseable precisión* (3). Per tant, si no és possible que l'opinió pública sigui l'expressió exacta de la voluntat d'un poble, potser es pot començar a pensar que una selecta minoria, de la qual ell parla tantes vegades, podria interpretar-la millor. De totes maneres, quan, més tard, critica el feixisme diu que no pot haver-hi una sana política quan el govern funciona sense la cooperació activa de les majories i diu que potser per això la política li sembla una ocupació de segona classe. I és que el feixisme d'Ortega i Gasset podriem qualificar-lo de feixisme intel·lectual, que, en el seu cas, resta estancat en aquest camp perquè diu que la política és una ocupació de segona classe, degut a què hi cooperen les majories. Ací està el punt clau: per a ell, aquestes majories formades per «homes massa», estan en un nivell molt més baix que el de l'home que ha superat aquesta capa inferior. No és aquest l'esperit de *La rebelión de las masas*?

Aquesta massa passa a un segon pla i es converteix en una nova classe proletària —que per altra banda pot coincidir amb la clàssica.

El propòsit d'aquest estudi —escriu en el llibre *España invertebrada*— és corregir l'error del pensament polític que voldria trobar el camí del mal del catalanisme i el basquisme... Per a mi només hi ha una resposta: quan una societat esdevé la víctima del particularisme (3) i comença a consumir-se ella mateixa, hom pot estar ben segur que l'error ve del poder central. Amb unes altres paraules: trobant un poder central com cal, desapareix tot el mal del catalanisme i del basquisme. O també podriem dir que la voluntat d'un poble, basada en uns drets que existeixen tant si el poder central és feble com no, resta reduïda a un paper molt secundari —si és que realment existeix. Per això ni

tan sols es pregunta si aquest mal està fonamentat en unes altres bases, a més a més d'aquestes.

I diu: En una nació, quan la massa rebutja d'ésser massa, la qual cosa vol dir que rebutja de seguir la minoria que dirigeix, la nació es fa a troços, la societat es desmembra i esdevé invertebrada. Ací retornem a la seva idea feixista, puix suposa que la minoria que dirigeix no està fonamentada en la massa. Si ho estés, la massa no tindria motius per a rebutjar de seguir-la.

Miguel de Unamuno

El problema és molt diferent en Unamuno. Aquest magnífic escriptor que tan bé sap descriure les terres de Castella, actua amb veritable prejudici contra Catalunya, malgrat s'esforci en demostrar que no existeix l'odi a Catalunya, ni a Barcelona tampoc no existeix l'enveja.

Aquest prejudici arriba a fer-li creure en una Catalunya i en un tipus de català purament seu, i el porta a escriure troços tan originals com aquest: *Y en esta espléndida ciudad (parla de Barcelona), de magníficas fachadas que parecen construidas para asombrar y deslumbrar a los visitantes y huéspedes, el tifus hace estragos por falta de un buen sistema de desagüe. Y ello se comprende: las fachadas se ven desde luego; el alcantarillado, no. O aquest altre: Trabajan allí mucho, es verdad; pero vocaas: más que trabajan. Valen, sí, pero sería un negocio redondo comprarles por lo que valen y venderlos por lo que creen valer*.

Finalment, arriba a un extrem que un ja es pregunta si realment no es va equivocar de ciutat en escriure-ho: *Y dentro de estas casas tan fachandasas, ¿qué arte hay? Buen número de pintores y de músicos catalanes han tenido que irse de Barcelona a Madrid en busca de público. Ni los cuadros ni las partituras pueden emplearse para decorar fachadas ni cabe llevarlos prendidos en una corbata vistosa* (4). Entre parèntesi, podriem dir que, amb ganes de polèmica i suposant que s'accepti la seva idea, caldria un llarg treball per a explicar-ne les causes.

Ramiro de Maeztu

Maeztu creu, en canvi, que el problema català és fàcil de superar amb l'annexió d'Espanya a Europa. Ara

bé, ell creu que Espanya s'ha d'annexionar tota unida a Europa i afegeix que la fórmula d'aquesta unitat potser no s'ha trobat perquè no s'ha discutit prou. Ací hi trobem almenys una base per a entaular diàleg.

En una conferència donada a Barcelona el dia 11 de maig del 1911, quan tot just acabava d'arribar d'Anglaterra, se li va demanar quina solució veia ell —amb la llum de les noves idees forjades aleshores a Anglaterra i Europa— a la tensió existent entre els intel·lectuals de Madrid i els catalans. Traduiré exactament les seves paraules dites en acabar la conferència: «En Pere Corominas desitjaria que es pogués arribar a una unió per mitjà d'un impuls místic, d'un salt cordial de ciutat a ciutat. Em sap greu que us hagi de decebre. Avui, Espanya necessita de Barcelona perquè oposi a Madrid el contrapès de la seva crítica, com necessita també de Madrid per a restringir els seus impulsos centrífugs. La lluita d'ara és almenys necessària i saludable. Espanya és avui encara el tros de terra que ens disputem. Hi ha, però, un denominador comú que es diu Europa» (5). En aquest punt coincideix amb la tendència general de l'època, en la qual participaven, com és lògic, els catalans. Aquest problema de la desconexió amb Europa segueix intacte i potser amb més gravetat degut al ritme vertiginós en què Europa es desenvolupa.

Gregorio Marañón

Marañón, el més liberal, potser, dels liberals espanyols, no s'espantava com els altres davant dels problemes anomenats regionals i creia que aquestes característiques pròpies de cada regió eren més aviat biològiques que polítiques. En un fascicle publicat a Londres durant la seva estada a Anglaterra en temps de la nostra guerra, insistia en què l'error que s'havia comès era confondre la noble realitat del regionalisme amb el separatisme. Deia: «El sentiment nacional d'Espanya es compon de l'esperit regional que no és més que una ampliació del sentit de família hispànica» (6). Aquesta idea de composició d'una unitat formada per diversos membres, topa amb la idea centralitzadora i unilateral dels altres.

Salvador de Madariaga

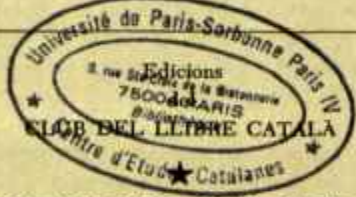
El típic cas que reflexa la por que es desfaci la unitat intrínseca de la Península que he esmentat abans, és

el de Salvador de Madariaga. En el seu llibre *España*, dedica tres capítols al problema català i a tot arreu segueix el mateix sistema: comença fent concessions, reconeixent fets i veritats, però ben aviat s'espanta i argumenta amb la intenció de mitigar allò que ha dit abans. Per exemple: no posa en dubte el fet que el català és un idioma i fins i tot ridiculitza els intents que s'han fet per a demostrar que és un dialecte del castellà. Acte seguit, s'esforça en demostrar que el català és una llengua hispànica, molt diferent del francès, i arriba a detalls com el d'afirmar que la vocal més dominant en el català —la ae— no té res a veure amb el francès i que el dip-tong és realment una característica hispànica, com si aquest fet hagués de treure o afegir quelcom d'essencial al problema.

Espanya per a Madariaga és una unitat molt complexa o millor dit una trinitat formada per tres parts: l'Occidental o Portugal; la Central o Castella; i l'Oriental o els Països Catalans.

El seu punt clau és demostrar que tot el que és català es pot incloure en l'espanyol com en el cas de la llengua; i que el mateix catalanisme dels segles XIXè i XXè és un producte purament hispànic com a conseqüència de l'individualisme que regna per tota la península. I en aquest punt coincideix amb Ortega i Gasset.

Finalment, intenta demostrar que, suposant que un Estat Català fos possible políticament, econòmicament seria un fracàs i arriba a la conclusió que el problema és força difícil, sense haver intentat de comprendre'l plenament (7).

DIALEGS SOBRE COSES D'ART I DE CIÈNCIA
per
Ramon Turró
\$ 15.00 m/mex.

CANT A LA CIUTAT OBRERA
per
S. Sarra Serravinyals
\$ 20.00 m/mex.

EL COMERÇ DE CATALUNYA AMB ESPANYA
per
Carles Pi i Sunyer
\$ 20.00 m/mex.

Apartado 8620 México, D. F.

Tomàs Salvador

Finalment, m'agradaria copiar unes paraules d'un article de Tomàs Salvador que es va publicar no fa molt de temps al setmanari *Jirafa*, i precisament en un número dedicat a Catalunya: *Todavía no sé lo que es que un catalán* (parla dels intel·lectuals), *me abra su casa, me ofrezca su pan o su amistad. Son frios, distantes, apagados. I més endavant, afegeix: Aunque pudiera parecerlo, la política no lo es todo, ni siquiera en parte importante, en esta frialdad. Muchos de los hombres con los que profesionalmente he tratado, no son dudosos políticamente* (cal remarcar la paraula *dudosos*, escrita per un franquista); *incluso tienen una importante labor cultural en castellano. Pese a ella son frios, inamistosos, son catalanes.*

De cap manera pot dir-se que Tomàs Salvador sigui un liberal (8), però és un escriptor castellà que ha viscut molts anys a Catalunya i caracteritza un tipus determinat. ¿Haurem d'arribar, doncs, a la conclusió que entre catalans i castellans hi ha incompatibilitat de caràcter? Crec que no cal que siguem exagerats, però el fet reflexa un fons que veritablement no és buit sinó ple de greus complexitats.

Conclusions: I. No podem esperar cap benevolència de la part de Castella. La solució del nostre problema nacional depèn del nostre esforç i de la nostra habilitat de fer-la reeixir en la pràctica. II. Cal, però, cercar el camí d'introduir el nostre pensament dins de Castella. Cal confiar en les noves generacions, tenint en compte que si bé la solució —sigui com sigui— ha de néixer a casa nostra, totes les altres nacions ibèriques han d'ajudar-hi i han de jugar-hi un paper molt important. III. Cal cercar també el camí de fer valer els nostres drets dins un pla internacional. IV. Cal una concreta definició dels nostres drets basats en els principis de les Nacions Unides i d'aplicació universal i que constitueixen el fonament de la nostra actuació.

MARY NOGUERA

Barcelona (Catalunya).

NOTES: (1) Ortega Gasset: *España Incebrada*. (2) Unamuno: *En torno al Casticismo*. (3) Ortega Gasset creu que el catalanisme i el basquisme són productes del particularisme; (4) Unamuno: *Por tierras de Portugal y de España*; (5) Maeztu: *Obreiros e Intelectuales*; (6) Marañón: *Liberalismo y Comunismo*; (7) Cal tenir en compte que Madariaga viu a Europa i, concretament, a Anglaterra, d'ençà de la guerra nostra; (8) Hi ha qui creu que és un policia espanyol a Catalunya. Això ajudaria a explicar l'actitud dels catalans de la qual ell es queixa.

SESSIONS D'ESTUDI A MEXIC

Tema: Els problemes del camp català.
Ponent: Miquel Curcó.

CONCLUSIONS

A Catalunya, tot i tractar-se d'un país de poca extensió territorial, hi ha una gran varietat de cultius, una desproporció de rendiment de les seves terres, variants topogràfiques acusades i diferències importants en els seus assentaments. Això fa que moltes de les discussions entorn del problema del camp català i molts dels articles, estudis i fins i tot algunes disposicions de govern, pateixin del mal de veure els problemes des d'un angle determinat, considerant secundària tota la resta. Així, mentre els treballadors de la terra asseguren que els problemes del camp són molts i aguts, i que és urgent de donar-hi solució, hi ha qui assegura que ja està gairebé tot resolt o en vies de solució i que amb lleugeres reformes a les lleis promulgades durant el règim autonòmic ja no existirà el problema agrari a Catalunya.

Però la realitat és ben diferent. I la necessitat de donar solució als múltiples problemes plantejats obliga a estudiar a fons tots els aspectes de la qüestió i escoltar, especialment, els propis camperols que són els que més bé poden parlar dels problemes que els afecten d'una manera directa i molts dels quals estan en condicions de proposar solucions encertades perquè els seus coneixements i la seva experiència els permeten de suggerir fórmules reformadores que tot representant solucions de justícia per als seus problemes de productors, signifiquen un augment de riquesa del nostre país, i, per tant, un major benestar per a tots els ciutadans de Catalunya.

La reconstrucció del nostre país exigirà un augment de producció, a la ciutat i al camp, de productes industrials i agrícoles. Els treballadors industrials s'han de preocupar des d'ara del problema de l'organització econòmica que els afecta i els camperols també cal que es dediquin a estudiar els problemes de producció que els són propis. Uns i altres han de reivindicar una intervenció activa en l'ordenament de l'economia del nostre país; una participació en els guanys; una responsabilitat concreta.

Per al repartiment, proposem les normes següents: a) A cada Ajuntament es crearà una Junta Municipal Agrària, la qual, en un termini màxim de tres mesos, farà el repartiment

de terres del seu terme, tenint en compte les necessitats de cada conreador o família; es tindrà en compte la voluntat dels conreadors respecte de la unitat de treball que desitgin; es procurarà d'assentar als camperols en les mateixes terres que hagin vingut cultivant, tenint en compte que bona part de les millores introduïdes són fruit del seu treball o del contrari caldrà indemnitzar-los quan les haguessin d'abandonar; els excedents que resultin seran utilitzats de manera que no es trenquin les unitats i per tal de treure'n el millor rendiment possible. b) La determinació de la terra que necessita cada camperol es farà tenint en compte si és de regadiu o de secar, les plantacions d'arbres existents (tarongers, avellaners, ametllers, oliveres, etc.) i els altres arbres fruiters i les vinyes que donen fruit al cap de cinc anys, i que, generalment, són de vida més curta. c) La Junta Municipal Agrària exposarà durant quinze dies les relacions de terres repartides i recollirà totes les queixes i reclamacions que facin els camperols o les altres persones afectades, resolguent-les d'acord amb l'interès col·lectiu al qual s'han de supeditar els interessos particulars. d) Les terres expropiades per sentència judicial podran ésser de dues menes: les que siguin de propietaris considerats criminals de guerra o responsables de col·laboració amb el feixisme i aquelles altres que resultessin sobrants de l'extensió màxima assenyalada per la llei. Les primeres seran expropiades sense indemnització. Les segones seran indemnitzades i el seu valor serà establert tenint en compte el valor que tenien declarat els antics propietaris i pel qual pagaven contribució. Les indemnitzacions seran pagades pel Govern de Catalunya.

Els Sindicats Agrícoles Cooperatius han de reorganitzar-se tornant a l'antic sistema, adaptat a les condicions del moment. Totes les qüestions polítiques, socials i religioses han de restar al marge dels Sindicats per tal que hi puguin actuar tots els conreadors de la terra, siguin quines siguin les seves idees i sentiments. Des dels propis Sindicats s'ha de comptar amb cooperatives de consum, organitzar una Caixa d'Estalvis i Crèdit, l'assegurança de les collites, un servei d'estadística, etc. Totes aquestes activitats seran coordinades per la Federació de Sindicats Agrícoles de Catalunya.

Catalunya pot augmentar considerablement el cultiu de tabac, lli i molts altres productes que actualment costen

divises. Les poques experiències fetes han demostrat que bona part del consum de tabac es pot cobrir amb la producció catalana; les fàbriques tèxtils i les de pintures saben prou bé la qualitat del nostre lli; un augment del cultiu de la remolatxa permetria una major producció de sucre.

Les terres de regadiu exigeixen una gran quantitat d'adobs. També en necessiten les terres de secar. Els sulfats són també indispensables. Però cal estudiar l'ús dels adobs d'acord amb les anàlisis de les terres i tenint en compte els productes a cultivar, per tal de corregir els errors i aconseguir un major rendiment.

Cal incrementar la ramaderia familiar. La cria familiar d'aviram, conills, cabres, bous, porcs, vaques, etc., ha d'ésser impulsada des del Govern i aconsellant l'aprofitament dels fruits excedents o invendibles, els sobrants de l'horta, les herbes, els farratges, etc. Les pastures han d'ésser organitzades en el terme municipal de manera que donin el contingent de carns i els seus derivats que és possible d'aconseguir.

Els boscos plantegen un problema important. Cal plantar arbres al pla i a la muntanya, a les riberes, a les voreres dels canals, dels camins i de les carreteres i també a tots els carrers. La repoblació forestal ha de permetre a Catalunya poder disposar de polpa per a la fabricació abundosa de paper; per a la producció de les caixes d'embalatge, etc.

El foment i multiplicació de les indústries agrícoles catalanes ha estat gairebé negligit. Les indústries existents han estat creades per la iniciativa particular i al marge del recolzament governamental. Catalunya està en condicions de comptar amb una producció importantíssima de conserves de tota mena, formatges, grasses, etc.

L'electrificació del camp català ha de permetre un augment considerable de la nostra riquesa nacional i unes majors comoditats per a la vida dels camperols, evitant l'èxode dels joves a les ciutats industrials.

Els camins i carreteres i, especialment, els camins veïnals reclamen una atenció preferent i necessiten la cooperació dels Municipis en règim d'autonomia.

Les escoles d'agricultura s'han de multiplicar a les comarques i s'ha d'impulsar la joventut a les carreres d'enginyer agrícola, veterinària i serveis d'administració per a la vida administrativa dels Sindicats Cooperatius.

REIVINDICACIO POLITICA

On va Catalunya? Es evident que hem arribat a un moment en què és absolutament inajornable l'inici obert de la tasca de reivindicació política. A Catalunya, s'entén, a l'interior. Ja fa temps que fou superada l'etapa que en podríem dir *sardanística*; volem dir que és fet allò que es podia fer amb les sardanes i les sardanes ja són cosa normal a Catalunya. Ja fa temps també que poguérem considerar definitivament salvaguardat l'idioma, i és innegable que són sòlides les bases posades per a la seva manifesta reivindicació oficial. Es arribada, doncs, l'hora de la reivindicació política. Les *reivindicacions polítiques*, de moment. Però amb vistes ja a la reivindicació política pròpiament dita; és a dir, aconseguir l'exercici incondicional del dret d'autodeterminació. El qual no és fàcil amb el règim actual i tampoc no ho serà en els règims subsegüents.

Aleshores, cal formular clarament el problema: on va Catalunya? La desfeta del franquisme, fracassat abans d'acabar i desacreditat, representa una avinentesa històrica que el més elemental oportunisme podrà aprofitar per a les més arriscades revolucions polítiques. La deixarà passar Catalunya aquesta avinentesa? Quin serà l'agrupament polític que, com el 1931 l'Esquerra, decidirà el pròxim futur de Catalunya?

El catalanisme polític de primers de segle es resumí principalment en la Lliga Regionalista i de la Lliga en sortí la Mancomunitat. El catalanisme polític i antimonàrquic ulterior, es resumí majoritàriament en l'Esquerra Republicana i de l'Esquerra en sortí l'Estatut d'Autonomia. La Mancomunitat caigué a mans de la Dictadura de Primo de Rivera. L'Estatut, més ambiciós, es veié tràgicament entortolligat en la guerra civil espanyola del 1936 i fou fulminat pel *Movimiento Nacional*.

On conduiran Catalunya els dirigents polítics de torn? Perquè el drama és aquí: mentre Catalunya, amb renovellada força històrica, avança vers la seva integració i independència nacionals, no apareixen per enlloc dirigents polítics que s'identifiquin plenament amb aquest impuls col·lectiu i s'esforcin en plasmar realitats adients. Els dirigents polítics, o els homes actius susceptibles de ser-ho, o no es defineixen o manquen de força o directament s'allisten a pseudo-nacionalismes que no són altra cosa que temorencs regionalismes. Són di-

rigents polítics que es diuen realistes, però la veritat és que confonen la inèrcia del passat amb l'autèntica realitat present.

No són revolucionaris. Són empedernits reaccionaris. D'ací el seu fanatisme i la seva intransigència. I a Catalunya, per a realitzar-se plenament en l'inèdit moment històric que se li presenta, per a definir-se sobre l'allà on va per anar-hi, li calen dirigents revolucionaris. Solament una voluntat fermament revolucionària podrà interpretar la realitat actual. Que és la dissolució de l'Espanya, tal com l'hem coneguda en els darrers segles. I és d'integració i d'independència nacionals. Capgirar-ho tot. Estructurar-ho tot de nou. Forçar etapes per a desintegrar l'Estat espanyol, garantir la sobirania política de Catalunya i establir vies de relació i d'intercanvi, sòlides, fructíferes, escaients a un bon veïnatge i als interessos de cadascú.

Solament una vertebració sòlida, ben preparada doctrinalment i per a l'acció política, i la que calgui, del nacionalisme català, podrà portar a terme allò que és la voluntat pregonada del nostre poble: ésser catalans i ser-ho del tot, sense interferències, amb democràcia estable i equilibri social a l'alçada dels pobles europeus més evolucionats.

Reduïda Espanya als seus límits estrictes i superada d'una vegada la tendència, per part nostra, a persistir dins d'Espanya. Que ja n'hi ha prou d'equivocar-nos!

Si el nacionalisme català no es defineix i actua amb suficient claredat i energia, serà la inèrcia i seran els mandres i els reaccionaris els que decidiran el destí de Catalunya. I aleshores, ja ho sabem; entrelligat econòmic amb la misèrrima i burocràtica Espanya; lluita de classes a l'espanyola; persistència obligatòria de l'idioma i la cultura forastera a Catalunya; dispersió dels països catalans; comerç internacional condicionat; absència de personalitat internacional...

Això en el millor dels casos. Perquè mai no sabrem quan apareixerà el nou general espanyol de torn, per a intentar una vegada més, la desnacionalització de Catalunya.

VICTOR CASTELLS

Sao Paulo (Brasil)

COL·LECCIÓ

ESTUDIS I DOCUMENTS

Publicats:

1. COMENTARIS AL PROBLEMA DEL PODER

per

ANTONI PEYRI

2. L'EXPERIÈNCIA DE L'ESTATUT DE CATALUNYA DEL 1932

per

ARTUR COSTA

En premsa:

3. ENRIC PRAT DE LA RIBA I L'ASSEMBLEA DE PARLAMENTARIS DEL 1917

per

MIQUEL FERRER

4. LA REORGANITZACIÓ DE LA INDÚSTRIA COTONERA CATALANA

per

JOAN CARRERES PALET

Cada fascicle \$ 2.00 M/Mexicana

CLUB DEL LLIBRE CATALA

Ap. Postal 8620 México, D. F.

VEU CATALANA

Any III

Núms. 29-30

15 de Nov.-Des. del 1960

Director

ARTUR COSTA

Administrador

PIUS ABÍAS I MAYOL

Secretari de Redacció

MARI SOLER-VINYES

Correspondència, a

Apartado 1487, de México 1, D. F.

Imprès als tallers de

MANUEL CASAS, Impresor

Lerma 303 México 5, D. F.

Preus de subscripció

Mèxic, un any _____ \$ 20.00

Altres països, un any _____ \$US 2.00

Un número _____ \$ 2.00

Autorizada como correspondencia de 2ª clase en la Administración de Correos N° 1 de México 1, D. F., el 5 de septiembre de 1958.

Fi de l'enquesta de "Veu Catalana"

OBLIGATS per l'abundosa col·laboració que rebem de l'interior de Catalunya, en documents i articles que considerem que tenen un major interès per als catalans de l'exterior, donem per closa l'enquesta oberta per «Veu Catalana» sobre el problema institucional i la política del futur immediat.

Es evident que hi ha catalans de bona fe que voldrien veure utilitzades les institucions de la Catalunya autònoma d'una manera persistent i al servei de la nostra causa. D'altres han exposat el punt de vista, proposant la compatibilitat de les activitats institucionals representatives del règim autònom atorgat per la República Espanyola. Uns i altres obliden, amb tota la bona fe, que ni el nom de la Generalitat es pot fer servir per a les reivindicacions nacionals catalanes ni per l'acció internacional perquè Catalunya, segons l'Estatut, no és una nació sinó una regió espanyola, i perquè la Constitució republicana espanyola prohibia les relacions internacionals al nostre país. Per tant, treballar en nom de la Generalitat creada oficialment l'any 1932, significa treballar dintre la legalitat republicana espanyola amb totes les conseqüències de la lleialtat al pacte que alguns catalans encara consideren vigent i que nosaltres el considerem trencat, i no pas per culpa de Catalunya, suposant que alguna vegada haguéssim admès com un pacte el text autònom imposat a la nostra terra, prescindint de la voluntat catalana expressada en l'Estatut de Núria.

La gairebé totalitat dels catalans de l'Interior han coincidit en oblidar el passat i treballar de cara el futur, tot posant damunt la taula la reivindicació de la personalitat i els drets nacionals de Catalunya i el dret dels altres països catalans, sotmesos a l'actual Estat espanyol, a formar un règim federatiu que iniciï la reconstrucció de la Nació catalana, sense perjudici de poder pactar sistemes confederals peninsulars i europeus. La majoria dels agrupaments europeistes peninsulars tenen les rels a Catalunya i no és pas per casualitat perquè la tradició dels millors temps del nostre país ens parla d'estar girat i preocupat de cara a Europa.

Entenem que els catalans que coincideixen en les qüestions de principi, que són les relatives a la reivindicació nacional de Catalunya, han de posar-se a la feina, si encara no treballen en algun dels agrupaments que actuen amb clara consciència nacional.

EL DRET DELS POBLES A LA VIDA NACIONAL

Fragment d'un estudi titulat «Catalunya i els drets culturals de les nacionalitats» que forma part de les Publicacions de la Societat Catalana d'Estudis Internacionals, patrocinada pel C.N.C.

TOTA comunitat nacional té dret a la pròpia vida nacional. Aquest dret és irrenunciable, inalienable i no es pot sotmetre a cap restricció. És un dret inherent a l'essència d'una comunitat nacional i és independent dels poders i de les lleis de l'Estat al qual la comunitat pertany. Sovint, especialment en els Estats plurinacionals, aquest dret de cadascuna de les nacionalitats és, històricament, molt més antic que el mateix Estat.

Agafem com exemple el cas dels països catalans. Els països catalans existien com a nació i com Estat d'ençà de l'Edat Mitjana (Catalunya des de finals del segle IVè, les Illes Balears i València des de mitjans del segle XIIIè). Els decrets de Felip Vè proclamant la conquesta militar d'aquests països després de la guerra de Successió espanyola, abolint les seves institucions polítiques i annexant-los al reialme de Castella (1706 per al País Valencià, 1716 per a Catalunya) no poden afectar el dret dels països catalans a llur existència nacional. Fou un conflicte entre les mesures militars i un dret polític positiu, contra una realitat i contra un dret natural. Un dret natural mai no pot ésser anul·lat per mesures militars i polítiques.

Fins i tot en els Estats federatius (com Iugoslàvia, per exemple) on les lleis constitucionals reconeixen l'existència de diverses nacionalitats, el dret a aquesta existència prové de la mateixa natura de les nacionalitats i no de les lleis constitucionals. Tot el que fan les lleis no és altra cosa que reconèixer i proclamar aquest dret. Passa el mateix amb les minories nacionals reconegudes per tractats internacionals. Adhuc en un Estat on les lleis no reconeixen els drets de les comunitats nacionals, els drets d'aquestes comunitats no deixen d'existir.

El dret a l'existència, inherent a tota comunitat nacional, és independent de les seves proporcions de població o extensió geogràfica, de la seva situació política (Estat sobirà o nació dominada), del nivell d'educació de la seva població o de la capacitat política del poble.

El dret a una existència o a una vida nacional presuposa implícitament una existència pròpia, lliure d'influències estrangeres que puguin condicionar o limitar una existència veritablement nacional, especialment en el terreny polític. Aquesta existència lliure d'influències polítiques alienes, equival, en termes de Dret polític, a una vida nacional sobirana, políticament independent. El dret a la independència, a formar un Estat, que té tota nació, com afirma Bluntschli, és una conseqüència directa del dret a l'existència nacional.

Per tant, l'existència física d'una comunitat nacional i de persones que en són membres només es pot donar en una determinada porció de terra. El dret al territori nacional és, doncs, una altra conseqüència del dret a l'existència d'una comunitat nacional.

Així, també es poden trobar les conseqüències d'aquest dret en el terreny dels drets individuals si hom observa la qüestió des del punt de vista dels homes pertanyents a una comunitat nacional. Tota persona té el dret de pertànyer a la comunitat nacional en la qual ha nascut i de proclamar-se membre d'aquella comunitat. Aquesta professió de nacionalitat és una manifestació de la consciència dels membres d'una comunitat de formar una nacionalitat diferent, condició essencial per a l'existència d'una nacionalitat. La professió de nacionalitat és un dret l'exercici del qual no pot ésser prohibit ni posat en dubte, com no es pot prohibir a una persona de tenir consciència de pertànyer a una comunitat nacional determinada. Menys encara es pot acceptar que una persona sigui obligada a declarar-se membre d'una nacionalitat que no és la seva i a la qual té plena consciència que no pertany.

El conflicte moral i jurídic és especialment agut en el cas d'una comunitat nacional (nacionalitat o minoria nacional) dominada per una altra que exerceix l'hegemonia en un Estat. Una solució jurídica seria reconèixer una doble nacionalitat als pertanyents a la comunitat dominada, traduint llur condició de membre polític de l'Estat i llur condició nacional de membre de la comunitat nacional pròpia.

La conseqüència de pertànyer a una comunitat nacional, és el dret de rebre una educació nacional, és a dir en la llengua i d'acord amb les tradicions culturals i nacionals de la pròpia comunitat.

JOSEP MARIA BATISTA I ROCA

Cambridge (Anglaterra)